

3914 [= 5621] litteris optimis. Albae in eccl. S. Petri in pavimento pulpiti GVALT. Iam Avezzani in museo.

~~TR~~ · ~~ONO~~
 A E S A R I a u g . f
 PRINCIPI · I V u e n t u t i s
 AVGVRI · CO s . d e s . p a
~~TR~~ · ~~ONO~~

Recognovimus ego et Dressel. Gualtieri cod. Vat. 9144 f. 96; Gandelli n. 129; Cam. Rossi misit Borghesio a. 1817 (v. opp. 6, 100), unde venit in Amatiiana cod. Vat. 9776; Promis p. 87; Garruccius vidit.

1 L/ΔED Gualt., L·AELIO Rossi non recte.

3915 [= 5619] Avezzani cum dirueretur ecclesia collegiata S. Bartholomaei a. 1615, inventa est basis marmorea cum hac inscriptione, super quam statua videbatur fuisse posita, nam simul locus in muro reperiebatur in quo statua recondita fuerat. Litteris bonis, sed non-nihil corruptis ex situ et caemento' PHOEB. (apud Gud.). 'Rep. ante annos XX in ara maiore ecclesiae S. Bartholomaei' PHOEB. (ed.) 'Extat Avezzani in templo divi Bartholomaei, a me nuper observata dum Columnae principis in eius in Marsis toparchia gerebam vices' CAMARRA. Frustra quaesivit Avezzani FABRETTIVS. — Male Teate MVR., nempe quod e Camarra habuit.

IMP · CAESARI · DIVI
 NERVAE · FIL · NERVAE
 TRAIANO · OPTIMO
 AVG · GERMANICO
 DACICO · PARTHICO
 5
 PONT · MAX · TRIB · POT · XXI · IMP · XII p. C. 117
 COS · VI · PATRI · PATRIAE
 SENATVS · POPVLVSQ · ROMANVS
 OB · RECIPERATOS · AGROS · ET · POSSESSORES reductos
 10 QVOS · LACVS · FVCINI · VIOLENTIA exturbarat

Exempla quotquot extant pendent ab uno Phoebonio. Is communicavit cum amico Camarra, qui ed. Teate (1651) p. 76 (inde per Bertium Mur. 231, 5) et cum Holstenio, a quo pervenit ad Reinesium 3, 81 (a Graevio, i. e. e Camarrae libro, et Langermanno, id est per Holstenium a Phoebonio) et Gudium ms. 256, 1, ed. 88, 3; denique ipse dedit in hist. Mars. p. 89. Camarra quod ait se vidisse, non addit auctoritatem; vidimus enim titulum Trasaccanum n. 3858, quem ait se exscripsisse, exhiberi ab eo ad exemplum Phoebonianum, quod item in hunc cadit, ut ad summum Camarra viderit quidem lapidem, sed descriptum acceperit ab amico. Orelli 796*.

V. I. adscripsi Camarrae Reinesii Gudii Phoebonii hist. — 1 IMPERATORI Gud. — DI pro DIVI Gud. — 5 PARTICO Gud. — 6 PON hist. — TR · Gud. — XXIII Cam. Rein. hist., XXI · IMP · X... Gud. ex correctura infelici. Scribe TRIB · POT · XXI · IMP · XII; iam enim constat admittendam esse in Traiano tr. pot. XXI, quam gessit a die 1 Ian. a. 117 ad diem mortis mense Augusto eiusdem anni. — 8 QVE Cam. Gud. — ROMANVS Cam. Rein. hist. — 9 RECIPERATOS hist. — ET · POSSESS... hist., ET · POSSESS · RE... Cam., POSSESSORIBVSQ · RESTITVTOS Gud., POPVLVSQ · ALBENSIBVS · RESTITVTOS Reines. nescio qua interpolatione. — 10 VIOLENTIA · INVND AVERAT Reines. Gud.

Condemnavit titulum Fabrettius de col. Trai. p. 295. 404, cui adsenserunt Kramer *der Fuciner See* p. 36 et Orellius n. 796; ego contra sentio. Phoebonius, cuius fides incorrupta est, neque fingere voluit unquam neque ut voluisset, hanc perite conceptam elucubrasset vir simplicissimus et rei epigraphicae plane ignarus. Neque tanti sunt argumenta Fabrettii ut bonum auctorem propter ea fraudis insimulemus; contra regulam sane veram in titulis bonae aetatis non enuntiari monumentorum quae dedicantur vocabula lacus Fucini mentio nequiquam offendit. Denique tribuniciam potestatem Traiani XXIII meo iudicio aequae temere facit qui ex hoc titulo admittit atque qui eius causa titulum falsum proclamat. Si fictus esset, certe falsarius ei componendo par hunc errorem numquam commisisset.

3916 [= 5772] rep. Scurcolae inter rudera monasterii Victoriae GARR. Est ibi in hortis olim Gaetani Marimpietro, hodie Tuzi. — Inter Amiterninas MELCH.

IMP · CAESAR
 C · VIBIO · TRAE
 BONIANO · GAL
 LO · PIO · FELICI
 5 AVG · TRIB · POT
 II · COS · II · P · P p. C. 252
 S · P · Q · A

Recognovi. Melchiori ms.; Garruccius vidit (cf. *Bull. dell' Inst.* 1861 p. 160).
7 ad Anxates refert Garruccius.

3917 [= 5622] litteris grandioribus PHOEB. Scurcolae in stabulo D. Francisci de Bonis temporibus PHOEB. Frustra quaesivi. — Scurcolae in hortis Gaetani Marimpietri DE PIETRO errore. Sine loco una cum Scurcolana n. 3923 ACC.; Ravennae MVR. errore.

ASIATICO · CL · V
 praef. ur3 · SENATVS · ALBENSIS

Accursius cod. O. 125 in fol. sol. (inde Mur. 1021, 5 ex schedis Ambros.; ex eo Spreti Rav. III, 122 p. 381); Phoebonius duobus exemplis ('in alia epist. correctius et melius') apud Gud. ms. 245, 4 (inde Osann syll. p. 568), ed. 144, 4 et in hist. p. 48 (inde Corsignani viri ill. p. 40, 292, *Regg. Mars.* 1, 155); de Pietro *ant. Marsic.* p. 53.

Hiatum significavi ad Accursium; lapidem non integrum esse adnotavit Phoeb. II. — 1 A-ASIATICO Phoeb. I. — C · L · V (ut v postea adiectum videatur) Acc., CL · V Phoeb. I, C · L · V · F Phoeb. II. — 2 sic Acc., sed ut is in fine postea adiectum esse videatur, SENATVS · ALBENSIS Phoeb. — SENATVS · POPVLVSQVE · ALBENSIS quod affert de Pietro, venit ex Corsignaniana ficticia n. 369*; locum tamen auctor ita indicat, ut verum lapidem eum vidisse probabile sit. Cf. n. 3925.

3918 Albae rep. in apside aedis S. Petri, nunc in museo Avezzanensi.

L · CORNELIO · L · F · SVL
 FELICI · DICTATO
 PVBLICE STATVTA

Recognovi primum ad ectypa duo photographica, deinde ad lapidem. Cipriani *marmi Albensi* n. 1 (cf. n. 11 adn.).

Feminini generis usurpatio in status dedicandis ab aetate liberae rei publicae non abhorret. Cf. Amiternina infra n. 4185 et Ferentinus vol. I n. 1164: *L. Popilio C. f. Flacco poplice statuta* et Campanae vol. X n. 3807. 3808.

3919 Paterni prope Albam in rudibus ecclesiae S. Mariae de Paradiso GAND. Ibi non extat.

C R I A D
 RANIO · DEC
 CNO · V · C
 TER · QVI · I
 5 M · PRO · C
 ciuis AT I · NOSTR
 TIVM · ET
 AVIT · H
 I T E P

Gandelli n. 121.

3920 [= 5627] Massae in casa di un villico per nome Ercole.

leg · I · ADIVR · P · F · . . .
 . . . IC · CVR · CIVITA . . .

Descripsit Brocchi.